

Gemeente Amsterdam
t.a.v. de heer R. Visser (directeur van Ruimte en Duurzaamheid)
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Amsterdam, 15 augustus 2022

Zienswijze Kernteam Oeverlanden-Sloten voor de uitbreiding van het onderstation Nieuwe Meer II

Contactadres Kernteam Oeverlanden-Sloten

Voorzitter:

B. A. Warning
Oude Haagseweg 141
1066 DD Amsterdam
info@warningstudios.nl

Leden:

Liesbeth Stricker, VDOB liesbeth.stricker@planet.nl
Nico Jansen, VDOB jandon@planet.nl
Norbert Daemen, stichtings-lid ateliercomplex Nieuw en Meer nddaemen@ziggo.nl
Erik Hooijberg, groenbeleid Ons Buiten groen@ons-buiten.nl
Hanneke Weber, voorzitter Ons Buiten voorzitter@ons-buiten.nl
Saskia Boerma, secretaris Ons Buiten secretariaat@ons-buiten.nl
Alex Krull, watersport vereniging Onklaar Anker a.c.krull@hccnet.nl
Björn Warning, behartiging omgevings-aangelegene zaken ateliercomplex Nieuw en Meer.

Het kernteam Oeverlanden-Sloten

Naar aanleiding van het in brede zin samenbrengen van betrokkenen uit het Oeverlandengebied vanwege destijds ter tafel liggende plannen voor het 'Groot Amsterdams Bos' o.l.v. Maurits de Hoog is er na overleg met zeer veel betrokkenen uit het gebied besloten een brandbrief aan het vorige college van B & W te formuleren.

Deze brief heeft er niet alleen toe geleid dat er een kernteam van de deelgebieden met de meeste leden is ontstaan, maar ook dat toenmalig wethouder Van Doorninck onze zorgen zeer serieus heeft genomen en zodoende een nieuw team vanuit de gemeente heeft opgericht, waarmee het kernteam in co-creatie lang en hard heeft gewerkt aan de totstandkoming van de 'Ontwikkelingsstrategie Landschapspark de Oeverlanden' (voortaan kortweg OS).

Het toekennen van en denken en ontwerpen vanuit de natuurwaarden, ten einde deze zoveel mogelijk te behouden en waar mogelijk te versterken - in samenspraak met de toenemende behoefte aan recreatie - heeft de basis gevormd voor de samenwerking en voor de OS als geheel.

De OS zelf is met de link hieronder in te kijken:

<https://openresearch.amsterdam.nl/page/77493/ontwikkelstrategie-landschapspark-de-oeverlanden>

of te downloaden via:

<https://www.amsterdam.nl/projecten/oeverlanden/>

Onderschrijving zienswijze VDOB en algemene toevoeging KT vanuit de OS

Als 'Kernteam Oeverlanden-Sloten' (voortaan KT) onderschrijven en ondersteunen wij de zeer gedetailleerde zienswijze zoals aangeboden door Nico Jansen namens 'Vereniging de Oeverlanden Blijven!' (voortaan VDOB). Toch zien wij ons genoodzaakt hier vanuit de OS een aantal zaken aan toe te voegen. Wij hopen dit stapsgewijs zo helder mogelijk met u te communiceren.

Wat zegt de OS over het in te passen onderstation?

Om een beeld te geven van datgene wat er in de OS is opgenomen over het te realiseren onderstation hebben wij een aantal relevante paragrafen uit de OS gekopieerd. Deze brengen wij hiermee graag onder de aandacht. Alle zijn terug te vinden in de OS waarvan de link in deze zienswijze eerder met u is gedeeld.

5.9 Nutsvoorzieningen

Om tijdig te kunnen voorzien in de groeiende elektriciteitsvraag in Amsterdam, wordt de komende jaren de elektrische infrastructuur fors uitgebreid en vernieuwd.

Om vervolgens ook tijdig de locaties voor de nieuwe onderstations te vinden is het traject Locatieonderzoek nieuwe onderstations Amsterdam gestart. Daarnaast is er parallel samen met de netbeheerders Liander en TenneT gewerkt aan een Netstructuurvisie Amsterdam 2050/ Uitvoeringsagenda elektriciteitsnetwerk 2030.

De ontwikkeling van een nieuw Liander onderstation én een nieuw TenneT onderstation aan de zuidwestzijde van Amsterdam heeft vanuit het bovenstaande traject hoge prioriteit. Dit heeft te maken met de sterk groeiende vraag in de Zuidas, Schinkelkwartier en (en deel van) Amsterdam Nieuw-West én het gegeven dat de bestaande onderstations Zorgvlied (bij station RAI) en Nieuwe Meer (aan de Anderlechtlaan) bijna aan het maximaal te leveren vermogen zitten.

Een uitbreiding van de huidige onderstations aan de Anderlechtlaan betekent de komende jaren dat er veel overlast is voor de omgeving, maar het biedt vooral ook de kans om de entree naar De Oeverlanden via de Anderlechtlaan en ook via de Oude Haagseweg (oostzijde) te herzien en te ontwerpen als groene stadslanen. Om TenneT en Liander duidelijkheid te geven over de belangrijkste ruimtelijke eisen (op hoofdlijnen) vanuit de gemeente Amsterdam wordt medio 2021 een bouwvelop geschreven die als leidraad voor het programma van eisen zal gelden. De herontwikkeling van beide toegangswegen zien we als voorinvestering van de ontwikkelingen in de omgeving en als schakels tussen Schinkelkwartier en De Oeverlanden.

Voor De Oeverlanden is het belangrijk om de overlast, die er komende

jaren is vanwege werkzaamheden op het terrein van Tennet en Liander en door de aanleg van kabels en leidingen in de omliggende zones en nabij of onder de toeleidende wegen, zo klein mogelijk te maken. Dat wordt gedaan door alle collega's die aan deze projecten werken met elkaar te verbinden en door te investeren in tijdelijke maatregelen langs de entrees. Eén van de ideeën is om kunstenaars het initiatief en de ruimte te geven om de onderdoorgangen en de entrees waar de komende jaren gewerkt wordt (Anderlechtlaan, Johan Huizingalaan en Jaagpad) ook tijdens de werkzaamheden aantrekkelijk en veilig te houden om De Oeverlanden te bezoeken.

Gebiedsprogramma Maatregelen 1^e acties

2. Ontwerp entree Anderlechtlaan (in relatie tot inpassing uitbreiding onderstation en realisatie Westtangent en de ontwerpogave Anderlechtstrandje) (I-II)

3.4 Participatie en betrokkenheid in de omgeving

[...] Met projectgroep Westtangent zijn we, voor zover nog mogelijk, gezamenlijk gaan kijken naar het ontwerp van de Anderlechtlaan en de Oude Haagseweg en hebben we met collega's van Afval en Grondstoffen, stadsdeel Nieuw West en de projectgroep Locatieonderzoek nieuwe onderstations Amsterdam nauw samengewerkt op specifieke vraagstukken. [...]

[...] Belangrijke rode draad is de waardering die organisaties en andere belanghebbenden hebben voor het bijzondere karakter van De Oeverlanden en hun wens de kwaliteit van de natuur en het groen in de toekomst te behouden, te versterken en daar waar mogelijk beter te verankeren in de omgeving.

In de voorliggende Ontwikkelstrategie zijn de resultaten van de co-creatie, van de gesprekken met bovengenoemde organisaties en collega projectgroepen zoveel mogelijk vertaalt naar concrete ontwikkelrichtingen en voorstellen. Punten die niet zijn overgenomen komen in een volgende fase waarin wordt gewerkt aan integrale ontwerpogaven opnieuw op tafel.

In de komende fase is het dan ook essentieel opnieuw ruimte te bieden voor de inbreng van organisaties en bewoners en daarnaast ook samen te (blijven) werken met de collega's van omliggende projecten. [...]

Punten van aandacht

Ondanks dat wij tezamen met bewoners van de Rijkshemelveerdienst door Stella Balikci (omgevingingsmanager – Ruimte & Recht) wel degelijk betrokken zijn bij een eerste overleg, mag hierbij wel worden vermeld dat het gekozen moment als zeer ongelukkig wordt ervaren. Anders dan betaalde krachten zijn wij allen vrijwillig en onbezoldigd actief als betrokkenen bij het gebied.

Door een dergelijk zwaarwegende ontwerpvrage in de vakantieperiode neer te leggen wordt ons tot op zekere hoogte de pas afgesneden, ofwel worden wij genoodzaakt in onze vrije vakantietijd toch energie te steken in het formuleren van een zienswijze. Het zal u niet verbazen dat het formuleren van een zienswijze meer behelst dan het eenvoudigweg uitwerken van een aantal bezwaren. Hiertoe dient veel te worden gelezen en is verdieping op meerdere vlakken noodzakelijk.

Kijken wij naar datgene wat er in verscheidene paragrafen van de OS is opgenomen dan valt er een aantal zaken op.

Voor wie wordt de capaciteit uitgebreid?

[...]Dit heeft te maken met de sterk groeiende vraag in de Zuidas, Schinkelkwartier en (en deel van) Amsterdam Nieuw-West [...]

Nergens (zoals Nico Janssen terecht stelt in de zienswijze vanuit VDOB!) is aangegeven waarvoor het onderstation elektriciteit gaat leveren. U zult begrijpen dat ook wij ons terdege bewust zijn van de noodzaak voor uitbreiding van hernieuwbare energie voor Amsterdam, maar ondersteuning van het onderstation alleen realistisch is wanneer de toegenomen capaciteit ook werkelijk ten goede komt aan Amsterdamse (nieuwe) wijken.

De voorinvestering entree Anderlechtlaan.

[...]Een uitbreiding van de huidige onderstations aan de Anderlechtlaan betekent de komende jaren dat er veel overlast is voor de omgeving, maar het biedt vooral ook de kans om de entree naar De Oeverlanden via de Anderlechtlaan en ook via de Oude Haagseweg (oostzijde) te herzien en te ontwerpen als groene stadslanen. Om Tennet en Liander duidelijkheid te geven over de belangrijkste ruimtelijke eisen (op hoofdlijnen) vanuit de gemeente Amsterdam wordt medio 2021 een bouwvelop geschreven die als leidraad voor het programma van eisen zal gelden. De herontwikkeling van beide toegangswegen zien we als voorinvestering van de ontwikkelingen in de omgeving en als schakels tussen Schinkelkwartier en De Oeverlanden. [...]

De alhier gestelde voorwaarde krijgt niet de aandacht die het verdient. 'Voorinvestering' is geen vrijblijvende term en dient als zodanig te worden verwerkt in de bouwaanvraag. M.a.w. eerst een helder plan over de inrichting van de gehele onderdoorgang/entree, waarmee zeer duidelijke verbeteringen zichtbaar worden en waarmee de belofte wordt ingelost dat er een veilige en uitnodigende entree wordt gecreëerd voor het landschapspark (voor zowel mens als dier) en daarna kijken naar de zo natuurlijk mogelijke inpassing van het onderstation. Zo lezen wij de term 'voorinvestering'.

Tevens zien wij hierin graag een verwijzing naar de inhoud van de 'bouwvelop' zoals deze medio 2021 zou zijn opgesteld door de gemeente Amsterdam.

Het betrekken van kunstenaars bij het project

[...] Eén van de ideeën is om kunstenaars het initiatief en de ruimte te geven om de onderdoorgangen en de entrees waar de komende jaren gewerkt wordt (Anderlechtlaan, Johan Huizingalaan en Jaagpad) ook tijdens de werkzaamheden aantrekkelijk en veilig te houden om De Oeverlanden te bezoeken. [...]

Wellicht wat prematuur en nog 'in de maak', maar het verdient aandacht te vermelden dat hierover tot op heden nog geen contact is gelegd. Net als ontwerpers, gemeente en projectontwikkelaars zullen ook kunstenaars al in een vroeg stadium bij een project moeten worden betrokken, zodat de juiste kunstenaars en bijbehorend budget gevonden kunnen worden. We willen daarom vragen wanneer dit onderdeel zal worden opgestart.

Co-creatie, ecologie en landschaps-architectonische betrokkenheid

[...]Belangrijke rode draad is de waardering die organisaties en andere belanghebbenden hebben voor het bijzondere karakter van De Oeverlanden en hun wens de kwaliteit van de natuur en het groen in de toekomst te behouden, te versterken en daar waar mogelijk beter te verankeren in de omgeving.

In de voorliggende Ontwikkelstrategie zijn de resultaten van de co-creatie, van de gesprekken met bovengenoemde organisaties en collega projectgroepen zoveel mogelijk vertaalt naar concrete ontwikkelrichtingen en voorstellen. Punten die niet zijn overgenomen komen in een volgende fase waarin wordt gewerkt aan integrale ontwerpogaven opnieuw op tafel.

In de komende fase is het dan ook essentieel opnieuw ruimte te bieden voor de inbreng van organisaties en bewoners en daarnaast ook samen te (blijven) werken met de collega's van omliggende projecten. [...]

Ondanks de uitnodiging in eerste instantie deel te nemen aan overleg, verwachten wij meer betrokkenheid naar aanleiding van de in de OS gemaakte paragrafen (waarvan hierboven een goed voorbeeld staat) om gezamenlijk tot een ontwerp te komen dat op een juiste wijze zijn inpassing vindt binnen het natuurlijke karakter van het gebied. Dat er enige haast lijkt te zijn geboden vanwege de immer toenemende vraag naar elektriciteit, mag er niet toe leiden dat er iets wordt gebouwd waarvan men in de toekomst kan zeggen dat er grote kansen zijn blijven liggen om dit onderstation zo stevig mogelijk te verankeren in de omgeving.

Als dit zou betekenen dat er meer kosten worden gemaakt (b.v. door deels de diepte in te gaan of d.m.v. herontwerp de gebouwen verder van de randen van het kavel te positioneren) dan lijkt dit op de lange termijn waarin dit onderstation dienst zal doen naar ons idee een onontkoombare realiteit.

Immers, naast de zeer heldere behoefte aan verduurzaming waar het energieverbruik betreft, is de behoefte aan natuur, landschap, biodiversiteit et cetera in minstens dezelfde mate van aantoonbaar belang.

Wij zouden naast 'diepere' betrokkenheid graag zien dat er permanent een ecooloog en een landschapsarchitect worden opgenomen in het team van ontwerpers, zodat de werkelijke kennis vanuit het gebied serieus mee wordt genomen binnen het ontwerpvragestuk van een breed ontwerpteam.

Ten slotte

Wij verwachten dat u ons heldere antwoorden kunt verschaffen op de door ons gestelde vragen en zien uw antwoord graag tegemoet.

Amsterdam 14 augustus
Kernteam Oeverlanden-Sloten

Björn Warning/voorzitter